

2022

5th Semester Examination

SANSKRIT (Honours)

Paper : DSE 2-T

[CBCS]

Full Marks : 60

Time : 3 Hours

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates are required to give their answers
in their own words as far as practicable.*

[Theatre and Dramaturgy in Sanskrit]

1. अधोनिर्दिष्टेषु दशप्रश्नानां सरलसुरगिरा देवनागर्या च समाधानं विधेयम् :

2×10=20

- (क) नाट्यशास्त्रे कतिविधं प्रेक्षागृहमुक्तम् कानि च तानि ?
- (ख) किं नाम रङ्गशीर्षम् ?
- (ग) कीदृशी भूमिः रङ्गालयस्य कृते प्रशस्ता ?
- (घ) नाट्यं कथं दृश्यमित्यभिधीयते ?
- (ङ) आकाशभाषितसंलापः को भवति ?
- (च) का नाम अवस्था ? सा कतिविधा ?
- (छ) प्रतिनायकः को भवति ?

P.T.O.

- (ज) को नाम स्वादः ?
- (झ) लोकनाट्यं किम् ? लोकनाट्यद्वयस्य नाम कार्यम् ?
- (ञ) आधुनिकरङ्गमञ्चस्य मुख्यवैशिष्ट्यं किमस्ति ?
- (ट) लोकपितामहब्रह्मणा रचितं रूपकद्वयं किम् ? कुत्र रूपकद्वयस्य अभिनयः सज्जातः ?
- (ठ) को नाम क्षोभः ?
- (ड) कः खलु पारिपार्शिकी भवति ?
- (ढ) किं नाम आधिकारिकवृत्तम् ?
- (ण) कीदृशो गुणविशिष्टो नेता भवितुमर्हति ?
2. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु कस्यचिद् चतुष्टयस्य उत्तरं प्रदेयम् । तेषु एकस्य प्रश्नस्य उत्तरं संस्कृतेन देवनागर्या च लेख्यम् : $5 \times 4 = 20$
- (क) टीका लेख्या : रङ्गशीर्षम्, प्रासङ्गिकवृत्तम् ।
- (ख) को नाम अभिनयः ? अभिनयः कतिविधः, तेषु कस्यचिद् एकस्य अभिनयस्य वैशिष्ट्यमालोच्यताम् ।
- (ग) को नाम नाट्यसंलग्नः ? स कतिविधः ? संक्षेपेण सर्वमालोचय ।
- (घ) नायकः कतिविधः ? तेषु कस्यचिद् एकस्य नायकस्य स्वरूपम् उपस्थाप्यताम् ।
- (ङ) टीका लेख्या : कञ्चुकी ।
- (च) लोकनाट्यं किम् ? संक्षेपेण परिचयः प्रदेयः ।

3. अधस्तनेषु यथेच्छं प्रश्नद्वयस्य उत्तरं प्रदीयताम् : 10×2=20

(क) प्रकारभेदोल्लेखपूर्वम् अर्थोपक्षेपकविषयमाश्रित्य एकः प्रबन्धः लेख्यः

(ख) भरतस्य नाट्यशास्त्रानुसारेण रङ्गशालानां प्रकारभेदाः निर्माणशैली च संक्षेपेण आलोच्यन्ताम्।

(ग) को नाम रसः ? रसस्वरूपं वर्णनापूर्वकं रसभेदाः स्पष्टीक्रियन्ताम्।

(घ) संस्कृतनाट्यसाहित्ये वैदिकसाहित्यस्य अवदानं व्याख्यायताम्।

[Tools and Techniques for Computing Sanskrit Language]

1. यथेच्छं दश प्रश्नान् उत्तरत :

2×10=20

- (क) ISCH—इत्यस्य पूर्णं रूपं किम्?
- (ख) रूपतात्त्विकेन विश्लेषकेण (Morphological Analyser) किं क्रियते?
- (ग) चतुर्णां मुक्तरूपाणां (Free Morpheme) नामानि लिखत?
- (घ) Syntagmatic Relation — इति किम्?
- (ङ) Paradigmatic Relation — इति किम्?
- (च) चतुर्णां बद्धरूपाणां (Bound Morpheme) नामानि लिखत।
- (छ) अक्षरम् (Syllable) इत्यस्य लक्षणं किम्?
- (ज) यन्त्रानुवादः (Machine Translation) किम्?
- (झ) AI — इति किम्?
- (ञ) STT — इति किम्?
- (ट) NP (Noun Phrase) — इति किम्?
- (ठ) VP (Verb Phrase) — इति किम्?
- (ड) मूलध्वनिः (Phoneme) किम्?
- (ढ) यन्त्रानुवादे सन्धिविश्लेषणस्य (Sandhi Analyser) का आवश्यकता?

(ण) यन्त्रानुवादे संस्कृतभाषायां कारकविश्लेषणाय (Karaka Analyser) सङ्कटानि कानि ?

2. यथेच्छं चतुरः प्रश्नान् उत्तरत :

5×4=20

(क) एकस्य प्रबन्धस्य एकस्मात् अनुच्छेदात् कानि तथ्यानि संग्रहीतव्यानि ?

(ख) Indic-Roman अक्षराणि लिखत ।

(ग) Immediate Constituent Analysis — इति किम् ? सोदाहरणं प्रदर्शयत ।

(घ) NLP — इत्यस्य इतिहासविषये लघुटिप्पणीं लिखत ।

(ङ) NLP — इत्यस्य सङ्कटानि कानि ?

(च) संस्कृतभाषायाम् वर्णानाम् उच्चारणस्थानविषये लघुटिप्पणीम् लिखत ।

3. यथेच्छं प्रश्नत्रयम् उत्तरत :

10×2=20

(क) संस्कृतभाषायाः ध्वनिविद्याम् (Phonology) आश्रित्य एकं लघुप्रबन्धं रचयत ।

(ख) संस्कृतभाषायाः रूपतत्त्वम् (Morphology) आश्रित्य एकं लघुप्रबन्धं रचयत ।

(ग) सोदाहरणं संस्कृतवाक्यनिर्माणप्रक्रियां विवृणुत ।

(घ) Speech Corpus Generation — इत्यस्य उपरि एकं लघुप्रबन्धं लिखत ।